

Oljulóg og útgerðarhavn/ir

Oddagrein

SJÁLDAN hevur eitt so stórt mál fingið so breiða undirtøku frá øllum flokkum sum kolvetnislógin. Niðurstøðan eftir 2. viðgerð, at allir flokkar taka undir við broytingunum, sum Vinnuvevndin hevur gjørt. Tó hevði lögmaður, sum umsitur oljumál, nakrar betongligheitir. Hann ber ótta fyri, at lokalpolitikkur longu nú er komin uppí oljumálið. Tulkar lögmaður málið rætt, so er greitt, at vit eru alt annað enn heppin við handfaringini av sjálvum lógargrundarlægnum. Spurningurin er tí, um ikki málið áttið at fingið uppfylgjandi umrøðu undir 3. viðgerð.

TAÐ var annarsvæntandi, at tingmenn ikki fóru at góðtaka, at landsstjórn skal stýra og koyra alt oljumálið. Tingið vil eisini verða eftirspurt, tá eitt nýtt útjóðingareki skulu góðkennast. Tað er ikki nœktandi bara við eini frágreiðing frá landsstýrinum. Hvat um øki til útjóðing færa at nerva gýtingareki! Ein kann siggja hetta eina roynd frá tinginum at taka málið í størsta álvara og tryggja, at tað ber til at varðveita fiskivinnuna samstíðis sum vit menna eina oljuvinnu. Mál av príncipiellum týðningi fyri alla hesa tjóð og tess framtíð eiga ikki at vera fyrisingarmál hjá einum tilvildarligum landsstýrismanni er niðurstøðan, sum tingmenn gera sær.

TAÐ, sum lögmaður eisini var sera betongligur yvir, var spurningurin um útgerðarstøð/ir. Her hevur Vinnuvevndin gjørt ta broyting, at umframt at tað í loyvinum skal standa, hvaðani loyvisgávanin rekur sitt virksema (hetta er skilt sum Føroyar kontra útlandið, blaðm.) so koma orðini »herundir útgerðarstøðir« uppí. Tvs. at longu tá loyvi skulu gevast um eitt ár ella so, skal verða gjørt av, hvar útgerðarhavnin/ir skulu vera. Løgtingið vil hava politiska semju, hvar útgerðarhavn skal vera.

EIN sær bæði fyrimunir og vansar við hesum. Taka vit vansarnar fyrst, so er tað dekan ov tíðliga longu nú at skula taka støðu til, hvat ella hvørji øki skulu brúkast til útgerðarhavnir. Oljufelagini sœ kanska helst, at tey gjerdu av, hvat øki er best at brúka, men hinvegin fara tey ikki at mótmæla, um vit siga hetta, hvar útgerðarhavnin skal vera. Enn eru vit bert komin stutt í útviklingini, so tað kann tykjast eitt sindur bakvent longu nú at skula gera av, hvar framtíðar útgerðarhavnin skal liggja. Vit vita einki um, hvussu stórt virksema verður, og um tað setir krav til eina ella fleiri útgerðarhavnir. Onkur vil siga, at marknaðarmekanismurnar eiga at avgera hetta og ikki eitt diktat úr tingi ella landsstýri. Hesi vilja siga, at vit eiga ikki at seta kapitalkreftunum – og hesar eru konsentratir kring hevdustaðarøkið – forðingar í vegin. Vilja hesar, at Havnin, Sund og Skálafjørðurin skulu vera karmur um útgerðarhavnina, so eiga hesar sterku kapitalkreftir, ið eisini umsitja nógva kapacitet og vitan, at sleppa framat.

FYRIMUNURIN við at taka politiska avgerð um hetta er so tann, at hvør kommuna fer ikki at brúka tíð og orku til at royna at fáa útgerðarhavnina. Tá verður einaferð med alla sagt, at hetta eina plássíð ella hesi bæði plássíni verða útgerðarhavnir. Hetta kann so eisini gera, at vit fáa eina desentralisering av oljumennigini, sum úttan íva fleiri í hesum landi siggja fram til. Hetta er einki lætt mál at loysa, tí tú í dag ikki veit, um tørvur verður á einari ella t.d. tveimum útgerðarstøðum. Verður ein, so er greitt, at talan antin verður um miðstaðarøkið ella ein av útjaðrunum. Tað er eingin loyna, at sterkar kapitalkreftir við vitan, fóki og útgerð aftanfyrir seg vilja hava útgerðarhavnina í miðstaðarøkinum, kanska á Sundi. Samstíðis hava suðringar fyrireikað seg til útgerðarhavnir Skulu marknaðarkreftirnar ráða ella skulu politikararnir stýra útviklingini? Hevur t.d. Henrik Old rætt, tá hann sigur, at Tórshavnar Havn er so kapitalsterk, at hon kann gera tað henni lystir og rudda slóð fyrir útbyggingum hon ynskir, meðan smærri havnirnar kring landið ongan møguleika hava at vera við í kappingini! Ráða marknaðarkreftirnar verður eisini øll oljuútbygging at fara fram kring Havnina!

Sosialurin

Viðmerking

Borgar fyri skilagóðum loysnum

Næstu árin, tá ríkisrættarlaga stöðan verður viðgjörd millum danskar og føroyskar politikarar, borgar eitt javnaðarumboð á fólka-tingi fyri skilagóðum loysnum fyri Føroyar og føroyingar. Teir viðgongdu í spurninginum um okkara ríkisrættarlugu stöðu duga onga skilagóða loysn at finna

Seinasta hósdag varð fólkatingsval útskrivað. Javnaðarflokkurin, sum hevur stillað upp til øll fólkatingsvalini síðani vit fingið heima-stýrslógina 1. apríl 1948, stillar sjálvandi ikki upp til hetta fólkatingsvalið eisini. Men í skrivandi løtu vita vit ikki, hvussu mong og hvørji valevni, javnaðarflokkurin fer at bjóða fram.

Millum hinar flokkarnar, sum stilla upp til valið 11. mars, finna vit fólkaflokkinn. Nú verandi fólkatingsmaður floksins kom fyrstu ferð á fólkatung við gyltum lyftum um, at hann skuldi ikki leggja seg út í danskan politikk. Men onki annað føroyskt fólkatingsumboð hevur nakrantíð lagt seg út í dansk innviðsríkis viðurskipti sum júst Óli Breckmann. Umframt hetta, hevur hann í stóran mun við røðum sínum øst danskar politikarar og danska almenningin upp ímóti føroyingum. Hetta er helst hævudsorsøin til tann harðrænda danska politikk mótvægis føroyingum seinastu árin.

Vit vita eisini, at teir báðir viðgongdu flokkarnir í spurninginum um ríkisrættarlugu stöðuna, nevniliga sambandsflokkurin og tjóðveldisflokkurin, fara at bjóða seg fram til valið. Sambandsflokkurin vil onga broyting hava í ríkisrættarlugu stöðuni. Tí er ongin dugur í einum sambandsumboði á fólkatung. Tjóðveldisflokkurin vil kvetta á stokkinum og stovna Tjóðveldið Føroyar beinanvegin. Men tað verður ikki gjørt við einum tjóðveldisumboði á danatung. Her krevst, at ein meiriluti av føroysku veljarunum tekur undir við, at vit loysa frá Danmark.

Eitt føroyskt fólkatingsumboð tey næstu árin má hava sum aðalendamál at ávirka danskar politikarar úr øllum flokkum, við tí fyrri eyga at fáa teir at taka undir við eini nýtiligari og skilagóðari loysn í spurninginum um ríkisrættarlugu stöðuna í framtíðini. Verandi heimastýrslóg er ikki nœkur nýtilig loysn longur.

Loysing og føroyskt fullveldi er ikki nœkur skilagóð loysn. Tí fáa vit ikki góð og nýtilig fólkatingsumboð burtur úr teimum báðum viðgongdu flokkunum í hesum spurningi. Aðrir flokkar, sum stilla upp til valið, hava ongan møguleika at fáa umboð.

Eftir stendur javnaðarflokkurin, sum í ríkisrættarlaga hópnum er at meta sum ein miðflokkur. Vit vilja hava broyting í ríkisrættarlugu stöðuni. Men vit vilja ikki hava loysing. Tann dag ein meiriluti av føroyingum velur loysing er stöðan ein onnur. Tað nyttar onki framhaldandi at tosa um, hvat ein meiriluti møguliga helt í 1946. Tað er óaktuelt. Spurningurin er, hvat meirilutin av teimum, sum nú liva, heldur um ríkisrættarlugu stöðuna. Skulu vit framvegis binda føroyingar til tað, sum ein møguligur meiriluti helt í 1946, kunnu vit eins væl spyrja hvat ein meiriluti helt fyri 100 ella 200 árum síðani. Ella á døgum Sigmundar fyrir umleið 1000 árum síðani.

Í spentu stöðuni, sum valdaði millum ríkispartanar bardagaárin og árin eftir bardagalok, var javnaðarflokkurin, saman við sjálvstýrslókkunum, eisini miðflokkurin. Báðumegin við høvdu vit sambandsflokkinn og fólkaflokkinn. Øðrumegin sambandsflokkinn, ið onga broyting vildi hava, og hinumegin fólkaflokkinn, sum vildi hava loysing og fullveldi beinanvegin. Miðlinjan hjá javnaðarflokkinum vann. Vit fingið heimastýrslógina. Og hon royndist væl í nógv ár. Langt upp í áttatiárin. Men nú er tíðin farin frá heimastýrslógin og vit eiga at finna eina nýggja skipan istaðin.

Hvørki heimastýrslógin, ið sambandsflokkurin, sum upprunaliga var ímóti henni, nú tvíheldur um, ella loysingin hjá tjóðveldisflokkunum, eru nýtilig fyrir núlívandi og næstu ættarliðini av føroyingum. Vit eiga at smíða eina sjálvstýrslóg, har dentur verður lagdur á,

at ríkisfelagsskapurin verður varðveittur og at vælferðin hjá føroyingum verður varðveitt. Hetta er eitt krevjandi arbeiði. Men javnaðarflokkurin vil átaka sær hetta arbeiði, saman við øðrum flokkum, bæði á Føroya Løgtingi og í danska fólkatunginum.

Eitt javnaðarumboð á fólkatung borgar fyri eini nýtiligari og skilagóðari loysn í spurninginum um ríkisrættarlugu stöðuna í framtíðini. Tí fara vit manssterk á val mikudagin 11. mars og greiða atkvøðu fyri javnaðarlistanum ella enum av valevnunum á lista javnaðarfloksins.

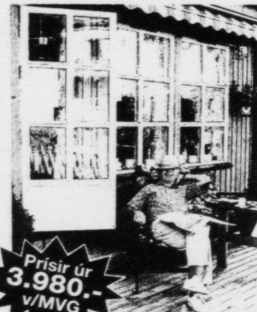
Gott val!

Tann 23. febr. 1998
Vilhelm Johannesen

Til húsið...

H-ALTANHURÐAR ÚR LÍMTRÆI

H-altanhurðin er brúkaravinarlig - hevur bara eitt handtak og kann læst stígleyst, tá hon er opin. Hurðin fæst í ymiskum støddum og tú fært eina góða heildarmynd, um tú eisini hevur H-vindeyggu.

-tá talan er um tað allar besta

Ring ella kom inn á gávarð og fá eitt prát við okkum um tær tørv. Vit eru alhøtt til reiðar at geva tær eitt gott tilboð

FØROYA HÚSCL VATTNSØYRA SNIKKARAVIRKI
Tel. +298 52777 • Fax +298 53185 • E-mail: vs@husscl.fo